

2019 рр. нами зроблені наступні висновки:

1. За врожайністю у 2017-2019 рр. можна виділити сорт ячменю ярого Модерн.

2. За результатами визначення комплексу показників якості зерна можна відмітити, що у 2017-2019 рр. найбільше вимогам пивоварної промисловості відповідав сорт ячменю ярого Інклюзив.

Бібліографічний список

1. Барат Ю. М. Урожайність та якість зерна пивоварних сортів ярого ячменю залежно від мінерального живлення. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. Полтава, 2007. № 4. С. 205–208.
2. Бомба М. Я. Формирование урожая ярового ячменя на Украине. *Зерновые культуры*. 2001. № 2. С. 22–24.
3. Литвиненко М. А., Рибалка О. І. Зернові культури. Стан та перспективи створення нових сортів і гібридів у наукових установах УААН. *Насінництво*. 2007. № 1. С. 3–6.

Барат Юрій Михайлович

к.с.-г.н., доцент кафедри селекції,
насінництва і генетики

Ляхно Андрій Юрійович

здобувач вищої освіти СВО Магістр
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ

Кукурудза є однією з найбільш високопродуктивних злакових культур універсального призначення, яку вирощують, для продовольчого, кормового і технічного використання. Нарощування темпів виробництва зерна кукурудзи в Україні залишається однією з найважливіших проблем розвитку агропромислового комплексу. Нині основним напрямком ефективного розвитку зернового господарства є його інтенсифікація, розширене відтворення виробництва зерна кукурудзи [1].

Причини, що заважають прискореному зростанню валових зборів зерна, добре відомі – це недотримання агротехніки вирощування зернових, порушення технологічної дисципліни. Далеко не скрізь забезпечується оптимальна густота рослин, допускається висока забур'яненість посівів внаслідок порушення в системі основного і передпосівного обробітку ґрунту та догляду за посівами. Крім того, урожай втрачається в результаті значного подовження терміну збирання. Не використовуються широкі можливості сучасних гібридів [2].

Зарубіжні фірми пропонують насіння різних за стиглістю та продуктивністю гібридів, які потребують глибокого і детального вивчення в нових умовах вирощування та рекомендації найбільш продуктивних у виробництво.

Метою наших досліджень було вивчення продуктивності ранньостиглих (PR39G12, PR39H32, Sandrina) та середньостиглих (Valuta, Clarica, PR38A79) гібридів кукурудзи селекції компанії Pioneer в умовах ТОВ «Астарта-Селекція» м. Хмільник Вінницької області з метою встановлення кращого для даних умов.

Як свідчать отримані нами дані досліджень, урожайність гібридів кукурудзи різних груп стиглості селекції компанії «Pioneer», головним фактором, що вплинув на їхню продуктивність виявилися погодно-кліматичні умови, які склалися в той чи інший вегетаційний період культури.

Найгірші погодно-кліматичні умови для росту і розвитку гібридів кукурудзи склалися у 2019 році, про що свідчить найменша урожайність, яка отримана в досліді – 40,8-52,2 ц/га. Найкращі погодні умови в період вегетації, урожайність гібридів коливалася в межах 70,6-86,9 ц/га, склалися у 2018 році.

Якщо розглянути урожайність гібридів в розрізі груп, то можна відмітити наступне: найбільш продуктивним серед ранньостиглих гібридів виявився гібрид Sandrina, урожайність якого коливалась в межах 52,2-86,9 ц/га, що в середньому за три роки забезпечило 68,3 ц/га, а це на 14,2% більше порівняно з контролем. Урожайність гібриду PR39H32, який належить до цієї ж групи, знаходилась в межах 44,1-70,6 ц/га, що в середньому за роки проведення досліджень становило 58,6 ц/га, а це на 2% менше порівняно з контролем.

Серед гібридів середньостиглої групи просліджується тенденція підвищення урожайності порівняно з контролем, на відміну від попередньої групи. Найбільш продуктивним в цій групі виявився гібрид PR38A79, який за роки досліджень в середньому показав продуктивність 70,0 ц/га (урожайність по роках становила 51,5-84,3 ц/га), що на 12,5% перевищувало контроль. На другому місці за продуктивністю в даній групі знаходився гібрид Clarica, урожайність якого в середньому по досліді становила 66,0 ц/га, тобто на 6,1% більше за контроль.

Разом з тим, необхідно звернути увагу на деякі моменти. Так, гібрид Sandrina, який відноситься до ранньостиглої групи та був найбільш продуктивним, в перший рік випробування мало відкрив свій потенціал. В подальшому його продуктивність зростає і навіть перевищувала показники, отримані на ділянках найкращого гібриду середньостиглої групи PR38A79.

В середньому ж по досліді продуктивність гібриду Sandrina була дещо (на 2,3 ц/га) вища ніж у гібриду Clarica та набагато (на 6,1 ц/га) більшою порівняно з гібридом Valuta, які відносять до середньостиглої групи. Практично на одному рівні отримана в середньому за роки проведення досліджень урожайність ранньостиглих гібридів PR39G12 та PR39H32.

Таким чином, результати досліджень середньому за три роки в умовах ТОВ «Астарта-Селекція» гібридів кукурудзи селекції компанії Pioneer дають можливість зробити наступні висновки:

1. Серед ранньостиглих гібридів кукурудзи найбільшу урожайність сформував гібрид Sandrina 68,3 ц/га в середньому за три роки що на 14,2% більше за контроль.

2. Серед середньостиглих гібридів кукурудзи, що ми досліджували, найбільшу урожайність отримали на ділянках, де вирощували гібрид PR38A79 – 70,0 ц/га в середньому за роки досліджень, що на 12,5% більше за контроль.

Бібліографічний список

1. Анішин Л. Нові «королівські» рекорди : кукурудза. *Пропозиція*. 2008. № 4. С. 50–52.
2. Крамарев С.М. Мировое производство зерна кукурузы и его дальнейшее развитие. *Кукуруза и сорго*. 1999. № 2. С. 4–5.

Воліченко Назар Миколаєвич

М.Н.С.

Філіпась Лариса Петрівна

СТ.Н.С.

Веселоподільська дослідно-селекційна станція

Інституту біоенергетичних культур

і цукрових буряків НААН України,

с. Вереміївка, Семенівський район, Полтавська область, Україна

Біленко Оксана Павлівна

к.с.-г.н, ст. викладач кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова

Полтавська державна аграрна академія,

м. Полтава, Україна

МІСКАНТУС ГІГАНТСЬКИЙ (MISEANTUS GIGANTEUS) – ОДИНА ПЕРСПЕКТИВНИХ БАГАТОРІЧНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РОСЛИН

В нетакому вже й давньому минулому на Україні, особливо в степовій зоні, широко використовувались «нетрадиційні» енергоносії: солома, кізьяк, комиш чи курай. На сьогоднішній день актуальним є використання багаторічних енергетичних рослин. Сучасні технології дозволяють вирощувати на малопродуктивних та малоприсаєднаних землях високоенергетичні культури як тополя, верба, свічграс чи міскантус, переробляти їх на пелети, брикети чи енергетичні гранули, тощо.

Створення власного джерела біоенергетичної сировини для виробництва твердого біопалива сприятиме укріпленню енергетичної безпеки господарств та поліпшенню стану ґрунтів. Важлива властивість багаторічних енергетичних рослин – з засіяного одного разу поля можна збирати врожаї протягом десятиліть. З огляду на вищесказане, перспективними для виробництва твердого біопалива може бути багаторічна рослина родини злакових міскантус гігантський (*Miseantus giganteus*), який є аллотриплоїдним гібридом міскантусу китайського (*Miseantus sinensis*) і цукроквіткового (*Miseantus sacchariflonis*) [1]. Рослини міскантусу містять 64...71% целюлози, сягають висоти до 4 м забезпечують урожай сухої біомаси до 25 т/га, теплотворність якої знаходиться в межах 18 МДЖ/кг [2]. Накопичуючи велику біомасу кореневищ (у перші роки життя до 20 т/га), Міскантус позитивно впливає на родючість ґрунтів, тому